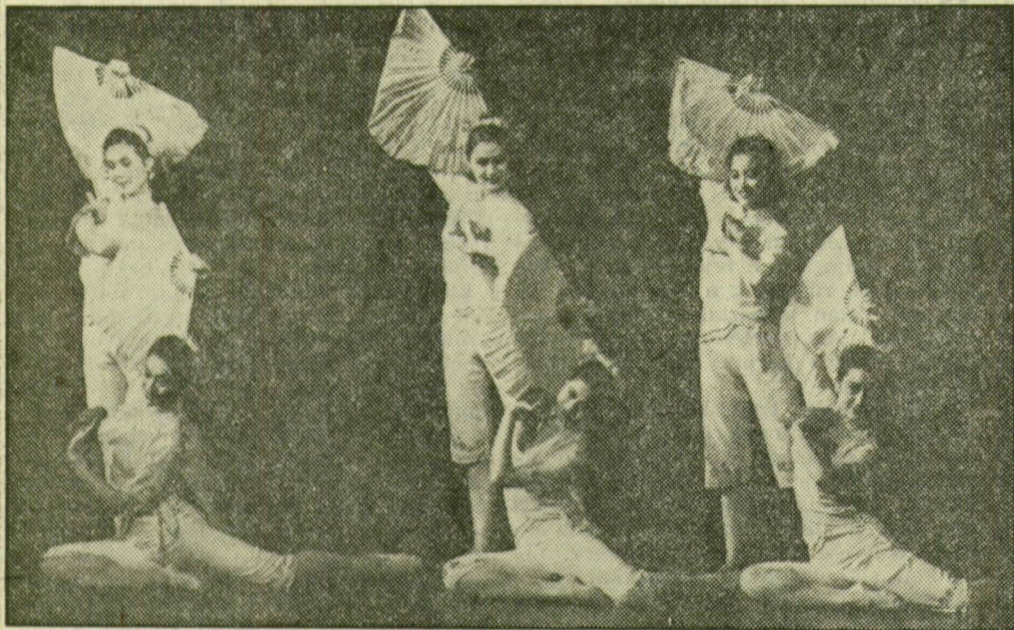

Kínai mozdulatország

Nagy László felvétele

„A remények földjén” — táncolják a kínai lányok

Midőn Kányádi Sándor, az erdélyi magyar költészet jelenkori első embere egyik versében föltette a kérdést, népünk mezőségi, székelyföldi vagy kalotaszegi táncainak valamelyikét látván — „honnan e mozdulatország?” — egyben a gyöke-
rek, a népek kultúrájának ősi, beláthatatlan mélységű útjai felé fordult. Az pedig, hogy miként juthat ember eszébe Kányádi Sándorról mondjuk *Bálint György* okfejtése, mármint hogy régi meggyőződése, miszerint Kína még nagyon sok meglepetést tartogat a világnak, s így meglehet, egyszer, egy óvatlan pillanatában azon kapja magát, hogy kínaiul kezd tanulni, mint *Kosztolányi* egyik novellahőse — egy élmény láttán több mint érthető. Mert a (hivatalos nevén) *Kínai Népi Felszabadító Hadsereg Politikai Főcsoportfőnöksége ének- és táncgyűjtésének* szegedi fellépése alighanem azért számított csústörtékon este olyan különleges eseménynek, mert az ember a hatás következményeként a kínai mozdulatország rejtelsein

éppúgy elboronghatott, mint a tanulságon, hogy mennyi fölfedezhető csodára is lelni ezen a keservesen gyönyörű világon.

Régies kifejezéssel eszt-rádműsornak lehetne nevezni első pillantásra a korábban Budapesten már nagy sikerrel szerepelt kínai együttes vendégjátékát. Két dolog viszont magasan e homályos terminus technicus fölé kell helyezni ezt a keleti csemegét. Az egyik: az énekesi teljesítmények rendkívülisége. A fellépő szólisták egyszerűen elképesztő gazdagságú hanganyag birtokában daloltak, hangoztek föl akár *szecsuan* népdal vagy — miként több előadó kitüntető barátsággal tette — az *Által mennék én a Tiszán ladikón...*, a *Megrakják a tüzet és az Elindultam szép hazámból...* (Nem mondom, kicsit fura-kedves akcentussal ejtődtek a magyar szavak — de a többit elárulta a publikum mindahányszor több mint lelkes reakciója.) A másik tényező: a sajátságosan finom kínai mozgáskultúra, a világ hírveteli táncművészet izgalmasan originális egészének

sokszínű, részletes, többször például a *Sárkánytáncnál*, a *Lótuszgyökérszedés* és különösen az estet záró *A viharmadár* című produkcióban) egészen parádés-bravúros bemutatója. Valami egészen különleges érzékenységekre fogékony atmoszféra lengte át különleges harmóniában mind az énekes, mind a táncos darabokat. Úgy gondolhatta az ember: ezek a messziről jött, mosolygós emberek olyasmiket tudnak, amiket meglehet, egyszer, valamikor a távoli ősködben mintha még mindannyian, közösen, együtt tudtunk volna...

Fegyelmezett, tökéletesen összecsiszolt kollektív teljesítmények, jó néhányszor az egyéni artisztikum kimagasló bizonyítéka, hangulatos, érdekes, nívós este — illeszkedik a szegedi városi színházhoz, a kínai hadsereg együttes nagyszínházi vendégzereplése. Jelentős „mozdulatország-élménnyel” lett kevesebb, aki nem látta.

D. L.

Alsóváros vendéglője

Nem én találtam ki, okos emberek mondják, hogy a vendéglő — kocsmát nem akarok írni — a társadalmi érintkezés igen fontos fóruma. Vannak persze kultúrházak, százféle programmal, de hát a nép nem művelhető; kötetanfolyam és fotószakkör helyett oda jár inkább, ahol az ajtó fölött harminc-negyven évvel ezelőtt még gyaluforgácsot lengetett a dél-alföldi forró szél.

Itt van például a nemrég átalakított, s immár újra megnyitott Mátyás vendéglő, a vele azonos nevű templom és tér közvetlen szomszédságában. Trogmayer Ottó, a Csongrád Megyei Múzeumok főigazgatója elmondta: Alsóváros a „rég” Szeged városának mintegy harmada volt, és ma sem teszi ki ennél sokkal kevesebb hányadát. Az emberek minden időben kellő szellemi táplálékhoz jutottak e vendéglőben (túl a testin), amennyiben kicsérelték gondolataikat az időjárásról és a vízállásról, illetve megállapították, hogy a záróra „már megint” túl hamar van; lám, mégis létezik valami fix pont e változó világban.

... A világ némileg átalakult azóta, a Mátyás azonban maradt a helyén. Üzletvezetők jöttek, üzletvezetők mentek, e fontos fórum olykor lepusztult, máskor pedig újjáéledt hála poraiból. Törzsközönségét két, azaz kettő tábor alkotta: alsóvárosi iparos-

emberek, valamint főiskolások; utóbbiak összessége nem más, mint a jövőnk záloga. Olykor még valóságos szemináriumokat is tartottak itt számukra — eredményességüket a vizsgák, s a következményes diplomák igazolták —, melyek az egykori szegedi diákelet talán utolsó jóízű megnyilvánulásai közé tartoztak. Aztán úgy tűnt, végérvényesen beköszöntött a Mátyás alkonya; a helyiség légtérben estelente kórsó réppent, hamutartó szállt, s a vendégek a következő kísérszöveggel tessékelték be egymást az ajtón: — Menj előre te, hátha ütnei kell!...

Ilyen volt tehát itt a világ, amikor Fejes Sándor üzletvezető vette át az irányítást. Tevékenységét azzal kezdte, hogy az ételek árát lecsökkentette, az italokét fölemelte. Főszakácsnak

Kapitány Zoltánnét tette meg az üzletvezér; magát a helyiséget kifestette, átalakította, a vendégek egy bizonyos hányadával pedig közölte: szép dolog tőlük, nagyon szép, hogy bejönnek, fogyasztanak, de legközelebb talán más ruhában csinálják ezt... Erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a tőgypörkölt is fölkerüljön az étkek listájára, mert városunkban, amint tudjuk, igen sok a kebelbarát, a pacal pedig egyre drágább; nemsokára százhusz lesz kilója. Nincs hát semmi akadály, hogy az időtlen idők óta létező Mátyás alkalmasint ismét fölviruljon, kielégítve a környékeliek étkezési és társaséletigényeit. Ez pedig igen helyeslendő, hiszen Alsóváros-szerte egyéb vendéglő nincs.

F. Cs.

Műsorajánlat

A SZEVEDI VÁR TÖRTÉNETÉVEL foglalkozik a Móra Ferenc Múzeum MŰZSÉUMI MATINÉK-sorozatának történelmi foglalkozása *Kómár Irén* vezetésével ma, szombaton délelőtt 10 órai kezdettel.

HANGVERSENYT rendez a Csongrád Megyei Tanács Művelődési Központja a Somogyi Könyvtárban ma, szombaton délelőtt 11 órai kezdettel. Fellép a 624-es

Számú Ipari Szakmunkásképző Intézet leánykara *Burkovics Ferenc*, továbbá a kiskundorozsmai Szélmalom citerazenekar *Rutai József* vezetésével.

A BEVERLY HILLS-I ZSARU című amerikai filmet vetítik ma, szombaton és holnap, vasárnap délután fél 4 és fél 6 órai kezdettel a Kossuth Lajos sugárút 53. szám alatti Dugonics moziban.

Tehetség, szorgalom

Januj Anna gyermekkora

Anna ezután lesz 9 éves. Ha hasonló korú férfiú vol-nak, huzigálásra csábítaná-nak a fekete cofjai, riport-terként inkább azon csodál-kozzom el: hogy lehet egy csöpp lánynak ilyen hatal-mas, csillogóan okos szeme.

— Mikor kezdte furulyázni, Anna?

— Másodikos voltam az általános iskolában, az egész osztály furulyázott. Anyukám azt mondta, hangszert kellene választani. Végül itt a zeneiskolában is maradtam a furulya mel-lét.

— Nem vágyakoztál más hangszerre? Zongorára, hegedűre?

— Zongorázni tanultam pár hónapig, de itt nem engedték, hogy egyszerre két hangszerral foglalkozzak.

— Mennyit gyakorolsz naponta?

— Hétköznap, amikor ke-vés az idő, és nagy a roha-nás, akkor félórát. Szom-baton és vasárnap legalább egy-egy órát.

— Mekkora a lakásotok?

— Van egy nagy szobánk, meg egy kis szobánk. En a kis szobában szoktam gya-korolni, úgy, hogy ne za-varjam sem a nagyobb test-véremet, aki hegedülni ta-nul, se a kisebbet, aki még kicsike.

— Édesanyád sokat segít?

— Sokat. Gyesen van, re-mélem, sokáig gyesen is marad, mert így rengeteget vagyunk együtt. Lehet, hogy neki köszönhetem, amit tu-dok. Régebben mindig meg-nézte, mit adott föl az Imre bácsi, és mellem ült, ami-
kor gyakoroltam.

— Ő is furulyázik?

— Nem, csak a zenében segít nekem.

— Nem sajnálod az időt a gyakorlásra? A többi gye-
rek azalatt játszik.

— Én is szoktam játszani. Lemegyünk az anyu-kámmal vagy a testvérem-mel a Honvéd térre és ját-szunk.

— Talán számárságot kérdezek, de ha gondolkoz-tál már rajta, akkor mondd meg: miért szeretsz fu-
rulyázni?

— Hát azért is, mert jól megy. Nagyon örültem, amikor megnyertem a me-gyei versenyt. De nemcsak ezért. Olyan jó érzés, hogy van egy hangszer, és én tudok azon játszani.

— Mi szeretnél lenni?

— Már sok mindenen gondolkodtam. Most azt gondolom, hogy orvos sze-retnék lenni, és mellette játszani valamilyen más hangszeren.

Stanics Béla, a szegedi Liszt Ferenc zeneiskola igazgatója és Nagy Imre, Anna tanára fűz kommentárt az elhangzottakhoz.

— Száz ember közül 99 esetében érvényes az, hogy a zenei tehetség egyenlő a szorgalommal. Persze, sze-

repe van az adottságnak, de a legtöbb esetben több év szorgalmas munkája kell ahhoz is, hogy kiderüljön valakiről, hogy tehetséges — mondja az igazgató.

— Anna az egy százalék kivételhez tartozik — foly-tatja Nagy Imre. — Két éve tanul furulyázni, és úgy játszik, mint a profik. Na-gyon tehetségesnek tartom, ennek ellenére sem tör-vényszerű, hogy muzsikussz lesz belőle. Serdülőkorban gyakori a törés: nem tud-ják végigcsinálni azt a sok éven át tartó, kemény mun-kát, ami a hivatásos muzsi-kussá váláshoz szükséges.

— Mennyi mulik ebből a családon?

— Nagyon sok. Egy fizi-kai dolgozó gyerekének még előrelépést jelent a zenei pálya, de aki ma az átlag-osnál jobb anyagi körülmények között él, ott a szülőknak az az első kér-de-sük, mikor érdeklődnek: na és mit lehet ott keresni? A zeneiskola nagyon sokat ki-ván a szülőktől is. Anna édesanyja például délutá-nonként hozza ide a kiseb-bik lányát, Annát egy má-sik iskolába, mert kevés a termünk, nem mindenki fér itt el. Visszafelé összeszedi őket, és míg egyik helyről a másikra mennek, a baba-kocsiban sétáltatja a legki-sebbet.

— Nem érzik-e a felelős-ségét, hogy egy bizonytalan és nehéz jövővel kecsegtető pályára csábítják ezeket a tehetséges és szorgalmas

gyerekeket, akik bárhol megállnák a helyüket?

— Amikor mi fiatalok voltunk, még nem lehetett volna így föltenni ezt a kérdést. Akkor a pálya presztízse nagyobb érték-nek számított a pénznel. Is-meretlen volt az a situáció, amikor a kiskereskedő anyukának azt mondjuk, hogy ha nagyon tehetséges és kitartó a gyereke, akkor 20-30 év után 7-8 ezer fo-rintot kereshet. A Szegedi Szimfonikus Zenekarnál most is üres 5-6 állás, a te-hetségek külföldre szerződ-nek, meg is lehet érteni: jobb 5 ezer márkát keresni, mint 5 ezer forintot.

— Makoról kerültem ide a zeneiskolába, 1800 forin-tért dolgoztam egy vendég-lőben, itt 930-at kaptam, mégis döngettem a melle-met, hogy én a zeneiskola tanára vagyok — folytatta Stanics Béla.

— A növendékek nagy részéből sohasem lesz mu-zsikuss, de teljesebb szemé-lyiségű, érzelmileg gazda-gabb, a szépre fogékonyabb emberek lesznek. Óvatosan kell bánni a minősítéssel, hiszen annyi minden befo-lyásolja, kiből mi lesz. Szinte minden csoportban van olyan gyerek, akiben megvan a kiemelkedő ké-pesség ígérete. Januj Anna azok közé tartozik, akiket öröm tanítani, mert nem-csak ők maguk, hanem a tanár is gazdagodik általa.

Tanács István

A cserkészlet történetéről

A Fekete-házban tegnap délután Benda Kálmán, az MTA Történettudományi Intézetének főmunkatársa nyitotta meg azt a kiállítást, amelyen a magyar cserkészlet történetét mutatják be

Glasznoszty — és vidéke

Gregor József megvédi ellenem a glasznosztyot (Délmagyarország 1988. május 18.) A „Levél — és környezete” című cikk közli a jeles operaénekes le-
velét, amelyben egyebek között ez olvasható: »A januári televíziós adásról annyit, hogy részemről nem „vadászkodás”, hanem — Gyimesi Kálmán kollégám példájával alátámasztott —
vád hangzott el, miszerint a színházi vezetés megtor-lással, retorzióval él a bí-ráló, kritizáló szóval szem-ben. Az akkori stúdióveze-tő-szerkesztő-riporter olló-ja változtatva vádamat vá-daskodással azzal, hogy konkrét példám — hatá-rozott tiltakozásom ellené-re — kivágta a beszélgetésből. Regös Sándornak

erre joga és lehetősége volt (glasznoszty!?)».

Néhány rövid megjegy-zés a fentiekhez.

1. Valóban kivágtam az említett részt a riportból.

2. Ugyancsak kivágtam Oberfrank Géza válaszá-ból azt a passzust, amely-ben magyarázatot adott arra, miért nem kapott Gyimesi Kálmán jutalmat. Mivel nemcsak jogom és lehetőségem, de kötelessé-gem volt eldönteni, hogy az a szakmai és emberi értékelés, amelyet a főze-neigazgató az említett ba-
rítornól adott, egyes-egyedül rájuk tartozik, nem pedig az igazságot, szakis-meret és információk hiá-nyában megítélni úgysem tudó tévévezetőknek.

A felvétel után —, de még az adás előtt — mind-kettőjükkel közöltem, mit fogok tenni. Én ugyanis úgy éreztem, hogy Gregor Józsefhez az méltó, ha elvi-művészeti érvekkel próbálja megvédeni saját igazát, nem pedig az ügyben nem szereplő harma-dik személy prókátoraként. Ezen felül szilárd meggyőződés, hogy a juta-lom és prémium adása és kapása egy-egy intézmény belső ügye, és nem tarto-zik feltétlenül a glasznoszty ismérvei közé.

A nyíltságra valóban nagy szükség van a mű-vészeti életben is, de azért ne essünk át a glasznoszty másik oldalára.

Regös Sándor